

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร วิธีดำเนินการวิจัยที่จะนำเสนอในบทนี้ จะกล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรที่เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครทั้งหมด 4 คน ซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 1 คน ศึกษานิเทศก์ 3 คน และศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 2 กลุ่มคือกลุ่มผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) และกลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 15 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้คือ

1. จากจำนวนกลุ่มโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 5 กลุ่มโรงเรียน ในแต่ละกลุ่มโรงเรียน แบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาดคือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก
2. ในแต่ละขนาดของโรงเรียน สุ่มโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประมาณ 1 ใน 3 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ส่วนในกรณีที่ประชากรโรงเรียนมีเพียง 1 โรงเรียน จะศึกษาโรงเรียนดังกล่าวด้วย รายละเอียดโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้น 15 โรงเรียน ดังแสดงในตาราง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง : จำแนกประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มโรงเรียนและตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	รวม	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	รวม
1. ทวาราวดี	-	2	5	7	-	1	2	3
2. อโยธยา	-	3	5	8	-	1	2	3
3. สุโขทัย	3	1	4	8	1	1	1	3
4. กรุงธน	3	2	3	8	1	1	1	3
5. รัตนโกสินทร์	1	-	6	7	1	-	2	3
รวม	7	8	23	38	3	4	8	15

3. ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 15 โรงเรียน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ทุกคน ส่วนกลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง คือแบ่งครูผู้สอนทั้งหมดตามช่วงชั้น คือ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จากนั้นใช้วิธีสุ่มครูผู้สอนช่วงชั้นละ 1 คน โดยใช้วิธีการอย่างง่าย ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนทั้งหมด 45 คน ดังนั้นจำนวนของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมีจำนวนทั้งสิ้น 90 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 45 คน ซึ่งประกอบด้วย
 - ผู้บริหารโรงเรียน 15 คน
 - ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ 15 คน
 - หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) 15 คน
- 2) กลุ่มครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ฉบับ และแบบศึกษาเอกสาร เครื่องมือนี้ออกแบบโดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับผู้อำนวยการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา การสนับสนุนส่งเสริมของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในด้านการเตรียมบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ เอกสารและวัสดุประกอบหลักสูตร การประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การนิเทศติดตาม และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับศึกษานิเทศก์ แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา การสนับสนุนส่งเสริมของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในด้านการเตรียมบุคลากร งบประมาณ เอกสาร และวัสดุประกอบหลักสูตร การประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การนิเทศติดตามและการประเมินผล การใช้หลักสูตร

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับกลุ่มผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา การสนับสนุนส่งเสริมของโรงเรียน ในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในด้านการเตรียมบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ เอกสารและวัสดุประกอบหลักสูตร การประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การนิเทศติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับกลุ่มครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในด้านลักษณะและวิธีการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียน

2. แบบศึกษาเอกสาร

เอกสารที่ศึกษาได้แก่ กำหนดการสอน แผนการสอน แผนปฏิบัติงานประจำปี เอกสารและวัสดุหลักสูตร และเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และเพื่อศึกษาสภาพการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในโรงเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นโยบายปฏิบัติการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร หลักสูตรภาษาอังกฤษ ฉบับพุทธศักราช 2539 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
2. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย
3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรภาษาอังกฤษ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา (Content Validity) สารในเนื้อหา และความครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษา นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
5. นำแบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสารที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร แล้วนำมาแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
6. จัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อแจ้งขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และศึกษานิเทศก์ และเพื่อแจ้งขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. ผู้วิจัยนำหนังสือไปติดต่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และศึกษาเอกสารในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 15 โรงเรียน ด้วยตนเองตามวันเวลาที่นัดหมาย

จากจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 15 โรงเรียน ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) และครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ได้ครบทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และได้

ศึกษาเอกสารในโรงเรียนครบทั้ง 15 โรงเรียน และสัมภาษณ์ผู้อำนวยการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร และศึกษานิเทศก์ได้ครบทุกคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสารมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางพร้อมทั้งบรรยายประกอบ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางพร้อมทั้งบรรยายประกอบ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางพร้อมทั้งบรรยายประกอบ
4. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางพร้อมทั้งบรรยายประกอบ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สูตรคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ให้ข้อมูลในรายการนั้น}}{\text{จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรณสูต, 2538)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย